

КЗ. Місце Президента України у системі регуляторних органів у галузі будівництва // Міжнародна науково-практична конференція «Права людини та проблеми організації і функціонування публічної адміністрації в умовах становлення громадянського суспільства в Україні» м. Запоріжжя, 22-23 квітня 2016 р. У 2 частинах. – Запоріжжя: Запорізька міська громадська організація «Істина», 2016. –Ч.2. – С.54-56 (128с.)

7.Адміністративне право та процес, фінансове, інформаційне право;

Місце Президента України у системі регуляторних органів у галузі будівництва

Стукаленко О. В.

*к.ю.н., доцент кафедри адміністративного та господарського права,
Одеський національний університет ім. І.І.Мечникова
м. Одеса, Україна*

Велику роль в відтворенні потенціалу України та в адміністративно-правовому регулюванні будівельної діяльності відіграє законодавство, що регулює будівельну діяльність. І тому, розуміння системи регуляторних органів в цій сфері допоможе визначитися з основними методами правового регулювання суспільних відносин в сфері будівельної діяльності, визначенням повноважень відповідних органів регулювання і т.п.

На формуванні наукового розуміння системи регуляторних органів впливає багато чинників. По-перше, впливає реальне життя, яке передбачає децентралізацію влади і як наслідок, переформатування повноважень цих органів. По-друге, необхідно враховувати і той, факт, що нині ведеться робота щодо членства України в Європейському Союзі, а також економічного співробітництва в межах Єдиного економічного простору з найближчими сусідами-державами та інше.

Відповідно до Закону України від 11.09.2003 № 1160-IV «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» [1], до регуляторних органів належать Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України, інший державний орган, центральний орган виконавчої влади, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцевий орган виконавчої влади, орган місцевого самоврядування, а також посадова особа будь-якого із зазначених органів, якщо відповідно до законодавства ця особа має повноваження

одноособово приймати регуляторні акти. Аналізуючи нормативно-правові акти, що регламентують діяльність цих органів, зокрема й у галузі будівництва, а також з огляду на наукові дослідження щодо повноважень державних органів [2], [3] можна виокремити такі основні напрями їх роботи:

прогнозування – передбачення на підставі наявних даних напрямів, характеру і особливостей розвитку будівельної галузі;

планування – розробка державних програм, планів розвитку галузі та визначення комплексу практичних заходів щодо їх виконання;

організація – створення органів управління в галузі, визначення їх функцій, прав та обов’язків, добір і розстановка кадрів тощо;

правове регулювання – вплив на суспільні відносини, що виникають у будівельній галузі, за допомогою спеціальних юридичних засобів;

координація – узгодженість дій органів управління, посадових осіб, організацій будівельної галузі;

контроль – здійснення заходів, спрямованих на дотримання вимог законодавства у галузі будівництва щодо містобудівної діяльності, дотримання будівельних норм, державних стандартів і правил, з метою виявлення та усунення наявних порушень;

інформаційне забезпечення – забезпечення доступу кожного до інформації, створення інформаційних систем і мереж інформації; забезпечення відкритості та прозорості діяльності суб’єктів владних повноважень[4]; здійснення заходів щодо надання інформації зовнішнього і внутрішнього характеру з метою своєчасного вироблення та прийняття управлінських рішень, а також підвищення оперативності, покращання якості та удосконалення методів управління і контролю. Систему регуляторних органів у галузі будівництва становлять Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України, центральні та місцеві органи виконавчої влади, наділені відповідними повноваженнями щодо управління будівельною діяльністю, органи місцевого самоврядування, а також саморегулювні організації, яким функції з регулювання будівельної діяльності делеговані державними органами.

Регуляторні органи у галузі будівництва за обсягом повноважень поділяються на загальні (Президент України, Верховна Рада України, Кабінет міністрів України, органи місцевого самоврядування) та спеціальні (Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Державна архітектурно-будівельна інспекція України та саморегулівні організації).

Визначаючи місце Президента у системі органів державної влади, слід акцентувати на особливостях інституту президентства. Як зауважує Д.М. Бахрах [5, с.195], Президент, виконуючи найважливіші державні функції, не входить до системи будь-якої гілки державної влади. Він має законодавчо встановлені повноваження, взаємодіє з усіма гілками влади, бере участь в організації діяльності органів державної влади, але не є главою жодної з трьох гілок державної влади. Аналіз повноважень Президента дає підстави виокремити його право законодавчої ініціативи (ст. 93 Конституції України) та право вето (ст. 106 Конституції України) [6]. Реалізація першого полягає у внесенні Президентом законопроектів, зокрема й у досліджуваній галузі, та їх підписання; друге – у забороні прийнятих Верховною Радою України законів (крім законів про внесення змін до Конституції України) з наступним поверненням їх на повторний розгляд Верховної Ради України. Окрім того, згідно зі ст. 106, Президент України як глава держави, гарант державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина, зокрема й у галузі будівництва, зупиняє дію актів Кабінету Міністрів України з мотивів невідповідності Конституції з одночасним зверненням до Конституційного Суду України щодо їх конституційності.

Одним із механізмів безпосереднього впливу на політичну, економічну, соціальну та культурну сфери держави, засобом реалізації Президентом України його функцій є, на думку В. Шатіло, щорічні та позачергові послання Президента до народу і до Верховної Ради [7, с. 73]. Указ Президента України від 09 квітня 1997 року №314/97 «Про щорічні послання Президента України до

Верховної Ради України»[8] регламентує, що вони є офіційними документами глави держави, у яких на основі аналізу внутрішнього і зовнішнього становища України визначаються найважливіші напрями економічного, політичного і соціального розвитку, передбачаються заходи щодо неухильного забезпечення прав і свобод людини і громадянина, вдосконалення нормативних механізмів регулювання суспільних відносин. Текст послання, направлений до Верховної Ради України або виголошений Президентом України, має враховуватись в роботі Кабінету Міністрів України, міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій. Як зауважує А.М. Бровдій[9, с. 272], викладене свідчить про першочергове значення інституту Президента у визначенні стратегії розвитку економіки України, а також її спрямованості у визначеному як пріоритетний напрям розвитку держави. Беззаперечна влада Президента України у цьому напрямі повинна підкріплюватися позицією інших органів державної влади.

Список літератури:

1. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11.09.2003 № 1160-IV.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1160-15>
2. Коломоєць Т. О. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник / Т. О.Коломоєць. – К. : Юрінком Інтер, 2011. – 576 с.
3. Овсянко Д.М. Административное право: Учебное пособие. // Изд. 3-е, перераб. и доп. – М.: Юристъ, 2002. – 468 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mrcpk.tti.sfedu.ru/docs/liter/books/AdmPravo/book/lawlib/lawlib.by.ru/admin/01/000.htm>
4. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
5. Бахрах Д. Н. Административное право: Учебник для вузов[Д. Н.Бахрах, Б. В.Россинский, Ю. Н. Старилов]. – 3-е изд., пересмотр, и доп. – М.: Норма, 2007. – 816 с.

6. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254 к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
7. Шатіло В. Інститут президентства в системі державної влади України/ В. Шатіло . – К.: Укр. центр політ. менеджменту, 2004. – 159 с.
8. Про щорічні послання Президента України до Верховної Ради України : Указ Президента України від 09.04.1997 року №314/97 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/U314_97.html
9. Бровдій А.М. Місце парезидента у визначенні стратегії економічного розвитку держави./ А.М. Бровдій // Інститут Президента України в системі державної влади України: матеріали наукової конференції. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2014. – 472 с.